

Danmark er niendebedst til genbrug i EU

Vi skal fortsat kæmpe for at nå ambitiøst mål i 2035, lyder det fra affaldsbranchen. Socialdemokratiet er parat til at ensrette sorteringen på tværs af kommuner.

tekst **MADS BRANDSEN**

Hvad har Tyskland til fælles med blandt andre Slovenien, Østrig og Holland? Jo, de er alle bedre til at genanvende eller kompostere husholdningsaffaldet end Danmark, viser nye tal fra Eurostat.

Danmark genanvender eller komposterer 48 procent af affaldet fra husstandene, mens EU's 28 lande gennemsnitligt ligger på 47 procent. Tyskland skiller sig markant ud ved at sende hele 67 procent af affaldet til genanvendelse.

Om blot 15 år skal hele EU op på 65 procent, og det bliver ikke nemt.

– Danmark ligger i den pæne

ende, men vi skal videre. Det bliver lige så svært som at nå CO₂-reduktionsmålet. Men heldigvis gør danskerne det godt, og de vil også gerne genanvende mere, siger Mikkel Winkler, der er direktør i Dansk Affaldsforening. Tallene fra Eurostat dækker over mængden, der er indsamlet til genanvendelse, forbrænding og deponi, men siger intet om, hvor meget der rent faktisk er blevet genanvendt.

Fra 2011 til 2018 har Danmark øget andelen af genanvendelse fra 37 til 48 procent, men når vi skal endnu højere op, kræver det ifølge Mikkel Winkler, at vi reelt indsamler mere, fordi der altid vil være et tab.

I regeringspartiet Socialde-

FOTO: COLOURBOX

mokratiet slår miljøordfører Mette Gjerskov også fast, at vi skal videre.

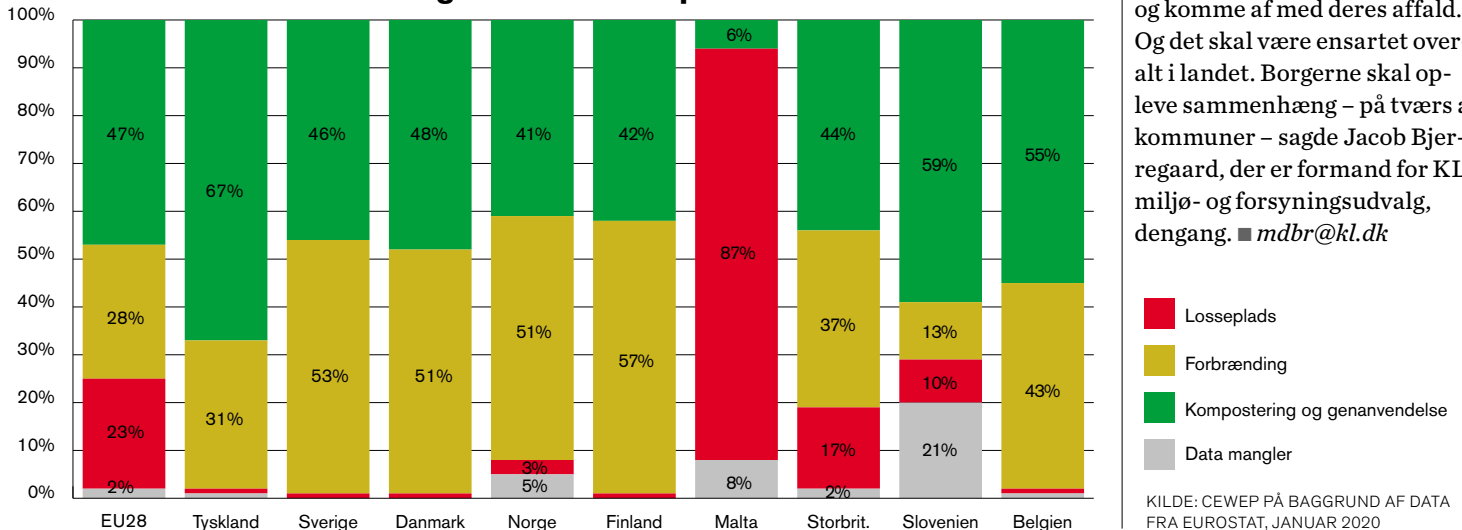
– Vi er ikke i førertrøjen her. Det skyldes, at vi har været gode til at brænde affald af, men vi er nødt til at genanvende endnu mere. På langt sigt så jeg gerne, at der stod på alle emballager, hvordan de skal sorteres, så dette er enkelt for forbrugerne, siger hun. Der er i dag store variationer mellem kommunerne, når det kommer til indsamlingen af husholdningsaffald. Det går ik-

ke, når vi skal nå et fælles mål, lyder det fra Mette Gjerskov.

– Set fra statens synspunkt er det en udfordring, at kommunerne gør det så forskelligt, som tilfældet er. På et eller andet tidspunkt må vi have den snak med kommunerne. Vi bliver simpelthen nødt til at have ensartede fraktioner i hele landet, siger hun. Det er KL enig i. I et udspil, der blev udarbejdet sammen med Dansk Affaldsforening sidste år, fremhæves det netop, at der er brug for ensartethed på tværs af kommunerne.

– Det skal være lettere for borgere og virksomheder at sortere og komme af med deres affald. Og det skal være ensartet overalt i landet. Borgerne skal opleve sammenhæng – på tværs af kommuner – sagde Jacob Bjerregaard, der er formand for KL's miljø- og forsyningsudvalg, dengang. ■ mdbr@kl.dk

Sådan ender husholdningsaffaldet i Europa

KILDE: CEWEP PÅ BAGGRUND AF DATA FRA EUROSTAT, JANUAR 2020

En tredje vej til inklusion

I Nyborg skal skolelederne i fællesskab fordele midler til specialundervisning og inklusion. Den netop vedtagne model viser en tredje vej til styring af økonomien på skoleområdet. Den triste baggrund er, at en meget stor del af kommunens børn ikke kan rummes i folkeskolen.

tekst **THOMAS KOKHOLM**

Nyborg Kommune har måske opfundet et Columbusæg i forhold til noget, de fleste kommuner bokser med.

Det handler om stigende udgifter til specialundervisning og inklusionsopgaven.

For nylig vedtog politikerne en ny model for styring og ledelse af skoleområdet med overskriften ”På vej mod stærkere børnefællesskaber”.

Det banebrydende i modellen er, at skolelederne fremover i fællesskab skal fordele en del af midlerne til specialundervisning, specialtilbud og inklusion. Det giver ifølge skolechef Lars Kofoed en helt anden inci-

tamentsstruktur for skolernes tilgang til området.

– Vi har indtil nu haft en meget traditionel praksis i den forstand, at skolerne får lagt midler ud, og så medfinansierer de, når de ekskluderer et barn. Nu gør vi det, at vi fordele inklusionsøkonomien i en anden rækkefølge. Skolerne får et grundbudget, der skal dække alle de basale udgifter. Så afsætter vi en ramme til de to store specialskoler, der skal løse inklusionsopgaver og lave specialundervisning for de segregerede børn. Så er der nogle penge tilbage, som ikke er gået til specialskolerne, de midler tilgår et ledelsesfællesskab, der består af lederne fra vores fire folkesko-

ler og forvaltningen, forklarer Lars Kofoed.

I ledelsesfællesskabet kan man så fordele midler til de indsatser, de mener, der er mest brug for.

– Der er måske brug for særlige indsatser i indskolingen for at opnå bedst mulig skolestart.

Det kan også være, der er brug for indsatser over for teenagepiger, der er ved at droppe ud af skolen, siger Lars Kofoed.

– Det betyder også, at vi går helt væk fra en individuel incitamentsstyring. I dag betaler skolerne 157.000 kroner, når de sender et barn afsted i et specialtilbud. Incitamentet skulle så være, at de ikke gør det, for det koster dem penge. Nu afsætter vi i stedet midlerne til specialskolerne, og der bliver ikke direkte medfinansiering fra skolerne.

Hvis skolerne så ikke sender så mange børn afsted, så er der flere penge at bruge i ledelsesfællesskabet. Pengene kan så bruges på andre måder på skoleområdet, siger Lars Kofoed.

Mange ekskluderes

Nyborgs udgifter til specialtilbud på skoleområdet er steget

gennem en årrække, da en stigende andel af eleverne kommer i specialtilbud. 8,5 procent segregeres til specialundervisningstilbud, mens landsgennemsnittet er 5,3 procent.

– Det betyder også, at en tredjedel af vores ressourcer til folkeskolen går til specialundervisning og specialtilbud, siger Lars Kofoed.

I Nyborg har man kunnet konstatere,

at man ikke har kunnet nå målene for inklusion i folkeskolerne med den praksis, man har haft indtil nu.

– Vi regner klart med at lykkes bedre med at inkludere med den nye model. Det kommer vi jo til, når vi laver de her tiltag, som ledelsesfællesskabet beslutter. Hvis vi for eksempel ansætter socialpædagoger i indskolingen, der kan lette overgangen fra dagtilbud til indskolingen, så må vi formode, at vi skal sende færre børn over i specialtilbud. De penge, vi sparer, bliver på skoleområdet. Vi har skabt en model, hvor politikerne udstikker de overordnede retninger og bevilliger et grundbudget. Så overlader man resten til faglige vurderinger, siger skolechef Lars Kofoed.

Kortlagt

I sidste uge udsendte Social- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed en kortlægning af, hvordan kommunerne har tilrettelagt deres økonomistyring på specialundervisningsområdet.

Den viste, at i 51 procent af kommunerne skal den enkelte skole i dag helt eller delvist betale, når en elev får specialundervisning i en specialklasse, og i 38 procent af kommunerne skal den enkelte skole betale, når elever undervises på specialskoler. I de øvrige kommuner er betalingsansvaret fuldt ud placeret centralt hos forvaltningen. Samtidig har 33 kommuner planlagt eller overvejer at ændre deres nuværende model, og størstedelen forventer at placere en større del af betalingsansvaret på den enkelte skole. Set i det lys kan Nyborgmodellen ses som en tredje vej. ■ tkn@kl.dk

FOTO: IDA MARIA ODGAARD / RITZAU SCANPIX